

**Миронов Ю. Б.,**

*кандидат економічних наук, доцент,  
доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи,  
Львівський торговельно-економічний університет*

## **ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ У СВІТІ ТА В УКРАЇНІ**

*В роботі досліджено проблеми та перспективи розвитку екологічного туризму у світі та в Україні.*

Сьогодні світ зіткнувся з безпрецедентною екологічною кризою. Зміна клімату, знищення лісів, вимирання видів флори та фауни, забруднення світового океану, глобальне потепління – все це основні глобальні екологічні проблеми, які потребують якнайшвидшого вирішення. Тісний зв'язок із екологією регіональних екосистем має екологічний туризм – форма туризму, яка зосереджена на навколишньому середовищі. Він має потенціал стати потужним інструментом для збереження навколишнього та сталого розвитку еколого-економічних систем.

Екотуризм як концепція з'явився ще в 70-х роках ХХ століття, хоча його визначення було дано лише в 1990 р. Міжнародним товариством екотуризму, яке описало екотуризм як «відповідальну подорож до природних територій, що оберігає навколишнє середовище та покращує добробут місцевого населення» [1]. Незважаючи на цю та інші спроби формалізувати поняття, екотуризм завжди був «жертвою» термінологічної невизначеності.

Екологічний туризм – це форма туризму, яка зосереджена на просвіті відвідувачів щодо природного середовища та його значимості для суспільства. Екологічний туризм допомагає підвищити обізнаність про екологічні проблеми, сприяти захисту та збереженню навколишнього середовища та створювати економічні можливості для місцевих громад. Це також надає мандрівникам можливість відчувати природу в її найчистішому вигляді та дізнатися більше про різні екосистеми навколо них. Займаючись екотуризмом, мандрівники можуть допомогти підтримати місцеву економіку, водночас допомагаючи захистити навколишнє середовище. Цей вид туризму також може допомогти виховати цінування природи та усвідомити її значення в нашому житті, сприяє збереженню, стійкості та відповідальному використанню ресурсів.

Однак існує низка проблем, які необхідно подолати, щоб екотуризм повністю розкрив свій потенціал. Наприклад, багатьом країнам (зокрема й Україні) бракує інфраструктури та ресурсів, необхідних для розвитку можливостей екотуризму. Крім того, екотуризм часто має негативні наслідки, такі як збільшення забруднення та порушення місцевих екосистем природоохоронних територій. Нарешті, серед туристів недостатнє усвідомлення важливості практик екологічного і сталого туризму.

Україна має значний потенціал для розвитку екологічного виду туризму на своїх територіях. Наша країна є домівкою для деяких із найдивовижніших природних ландшафтів у Європі, що робить її ідеальним місцем для

екотуризму. Україна має широкий спектр природних ресурсів, зокрема унікальну фауну та флору. Із зростаючим попитом на сталий туризм ми маємо хороші можливості для використання своїх природних багатств у розвитку екологічного туризму.

Український уряд сприяє розвитку екологічного туризму, інвестуючи в розвиток інфраструктури та створюючи нові природоохоронні території. Національні парки країни є одними з найпопулярніших місць для екотуристів, де можна зайнятися пішим туризмом, спостереженням за птахами, кемпінгом та іншими видами активного відпочинку. Україна також має велику мережу природних заповідників, які охороняють деякі з найцінніших середовищ існування країни. У цих заповідниках туристи можуть побачити рідкісні види рослин і тварин.

На природоохоронних територіях в Україні також реалізується широкий спектр екотуристичних заходів, наприклад, спортивні змагання на екологічно чистих територіях (як от МТБ-марафон чи трейлові змагання Skole Ultra Trail у Національному природному парку «Сколівські Бескиди» та ін.), культурно-пізнавальні тури з вивченням місцевих звичаїв і традицій тощо.

Перспективи розвитку екологічного туризму в світі теж доволі широкі та позитивні. Екотуризм стає все більш популярним, оскільки мандрівники виявляють попит на більш стійкі та екологічно чисті подорожі. Із зростаючим попитом на екологічно чисті подорожі все більше напрямків пропонують можливості екологічного туризму, наприклад сафарі по дикій природі, походи та кемпінги, а також пізнавальні тури. Крім того, багато країн вживають заходів для захисту своїх природних ресурсів і сприяють сталим практикам туризму. Це передбачає створення національних парків та інших охоронюваних територій, дотримання правил щодо таких видів діяльності, як полювання та риболовля, а також сприяння відповідальним туристичним ініціативам. Оскільки індустрія продовжує розвиватися, цілком імовірно, що більше напрямків пропонуватимуть екологічно чисті враження, щоб залучити мандрівників, які шукають туристичного досвіду з повагою до навколишнього середовища.

Уряди можуть співпрацювати з місцевими громадами для створення сталих туристичних ініціатив, які приносять користь як природі, так і людям. Крім того, такі організації, як Міжнародне товариство екотуризму (The International Ecotourism Society – TIES), можуть співпрацювати з урядами та підприємствами, щоб просувати практику відповідального туризму. Нарешті, просвітницькі кампанії можуть допомогти підвищити обізнаність туристів про важливість практик сталого туризму. Завдяки цим зусиллям екологічний туризм може стати потужним інструментом збереження та сталого розвитку в усьому світі.

#### **Список використаних джерел:**

1. Honey M. Ecotourism and Sustainable Development. 2<sup>nd</sup> ed. Washington, DC: Island Press, 2008. 551 p.